

980

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 26 listopada 1997 r.

w sprawie zakresu, szczegółowych zasad i trybu przyznawania świadczeń i odszkodowań osobom nie będącym strażakami w razie wypadku lub poniesienia szkody w mieniu w związku z udzielaniem pomocy lub udziałem w ćwiczeniach organizowanych przez Państwową Straż Pożarną.

Na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 88, poz. 400, z 1992 r. Nr 21, poz. 86 i Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 53, poz. 214, z 1995 r. Nr 4, poz. 17 i Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 152, poz. 723 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 88, poz. 554 i Nr 106, poz. 680) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Świadczenia i odszkodowania określone w niniejszym rozporządzeniu przysługują osobie, zwanej dalej „osobą poszkodowaną”, która nie jest strażakiem, a uległa wypadkowi w związku z:

- 1) wykonywaniem poleceń strażaka Państwowej Straży Pożarnej kierującego akcją ratowniczą,
- 2) uczestnictwem w ćwiczeniach organizowanych przez Państwową Straż Pożarną.

§ 2. 1. Osobom poszkodowanym, które uległy wypadkom w okolicznościach określonych w § 1, przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie w razie doznania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.
- 2) renta z tytułu niezdolności do pracy,

2. Członkom rodziny osoby poszkodowanej przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie z tytułu śmierci osoby poszkodowanej,
- 2) renta rodzinna.

§ 3. Świadczenia i odszkodowania nie przysługują, jeżeli śmierć lub uszczerbek na zdrowiu zostały spowodowane rozmyślnie lub gdy ich wyłączną przyczyną było nadużycie alkoholu albo innego środka odurzającego.

§ 4. 1. Właścicielom środków transportowych, inwentarza lub innego mienia, zwanego dalej „sprzętem”, które zostały użyte, zniszczone, uszkodzone lub utracone bez winy właściciela w związku z:

- 1) użyciem go do akcji ratowniczej,

2) używaniem w czasie ćwiczeń organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

2. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje z tytułu użycia, zużycia, uszkodzenia lub utraty sprzętu używanego przez jednostki ochrony przeciwpożarowej, określone w art. 15 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 89, poz. 414; z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 111, poz. 725 i Nr 121, poz. 770).

Rozdział 2

Odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu lub śmierci osoby poszkodowanej

§ 5. Jednorazowe odszkodowanie pieniężne przysługuje osobie poszkodowanej, która doznała stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

§ 6. 1. Jednorazowe odszkodowanie przysługuje za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

2. Odszkodowanie ulega proporcjonalnemu zwiększeniu, jeżeli uszczerbek na zdrowiu, będący następstwem wypadku, ulegnie zwiększeniu co najmniej o 10% w stosunku do tego, który był podstawą przyznania odszkodowania.

3. Zwiększenie odszkodowania, o którym mowa w ust. 2, przysługuje, jeżeli zmiany w stanie zdrowia osoby poszkodowanej uzasadniające zwiększenie odszkodowania nastąpiły w czasie określonym w § 7 ust. 6.

§ 7. 1. W razie śmierci osoby poszkodowanej wskutek wypadku, jednorazowe odszkodowanie przysługuje następującym członkom rodziny:

- 1) małżonkowi, z którym w dniu śmierci osoba poszkodowana pozostawała we wspólności ustawowej, lub uprawnionemu do świadczeń alimentacyjnych z jej strony na podstawie orzeczenia lub ugody sądowej,
- 2) dzieciom własnym i przysposobionym oraz pasierbom, wnukom i rodzeństwu, jeżeli w dniu śmierci osoby poszkodowanej spełniali warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej, określone w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,

3) rodzicom, osobom przysposabiającym, macosze oraz ojczymowi, jeżeli w dniu śmierci osoby poszkodowanej prowadzili z nią wspólne gospodarstwo domowe lub jeżeli osoba ta przyczyniała się w znacznym stopniu do ich utrzymania albo jeżeli zostało ustalone orzeczeniem sądu lub ugodą sądową prawo do alimentów z jej strony.

2. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również byłemu małżonkowi osoby poszkodowanej, jeżeli był on uprawniony do świadczeń alimentacyjnych przysługujących na podstawie orzeczenia lub ugody sądowej.

3. Odszkodowanie przysługuje niezależnie od zaświadczenia pogrzebowego, odprawy oraz innych świadczeń przysługujących na podstawie odrębnych przepisów.

4. Jeżeli do odszkodowania uprawnione są tylko dzieci, ustaloną kwotę odszkodowania dzieli się między nie w częściach równych.

5. Jeżeli osoba poszkodowana zmarła wskutek wypadku po otrzymaniu z tego tytułu odszkodowania, uprawnionym członkom jej rodziny przysługuje odszkodowanie, jeżeli byłoby ono wyższe niż odszkodowanie wypłacone tej osobie. W takim wypadku odszkodowanie przyznaje się w wysokości stanowiącej różnicę między kwotami tych odszkodowań i wypłaca się w odpowiednich częściach uprawnionym członkom rodziny.

6. Jednorazowe odszkodowanie pieniężne wypłaca się także, jeżeli osoba poszkodowana zmarła wskutek wypadku w ciągu 3 lat od tego zdarzenia.

§ 8. W szczególne uzasadnionych wypadkach Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji może przyznać odszkodowanie:

- 1) członkowi rodziny osoby zmarłej wskutek wypadku, nie spełniającemu warunków wymaganych do uzyskania renty rodzinnej, albo innej osobie bliskiej — w granicach określonych w przepisach, o których mowa w § 10,
- 2) osobie poszkodowanej albo uprawnionemu członkowi rodziny osoby zmarłej wskutek wypadku — wyższe niż określone w przepisach, o których mowa w § 10.

§ 9. Kwoty jednorazowych odszkodowań ulegają podwyższeniu w ostatnim miesiącu każdego kwartału o taki procent, o jaki wzrosło przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w poprzednim kwartale. Kwoty jednorazowych odszkodowań wynikające z podwyżki zaokrągla się w górę do dziesiątek groszy.

§ 10. Kwoty jednorazowych odszkodowań ustala się na podstawie obwieszczeń Ministra Pracy i Polityki

Socjalnej wydanych na podstawie § 5 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 1988 r. w sprawie podwyższania niektórych świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 29, poz. 199 i z 1989 r. Nr 61, poz. 366), obowiązujących w dniu wydania decyzji o odszkodowaniu.

Rozdział 3

Renta z tytułu niezdolności do pracy i rodzina

§ 11. 1. Osobie poszkodowanej, która wskutek wypadku określonego w § 1 została zakwalifikowana jako niezdolna do pracy, przysługuje renta.

2. Tryb postępowania przy ubieganiu się o rentę, podstawę jej wymiaru oraz sposób naliczania ustala się na zasadach przewidzianych w przepisach o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

§ 12. Członkom rodziny osoby poszkodowanej, która zmarła wskutek wypadków określonych w § 1, przysługuje jednorazowe odszkodowanie ustalone na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz renta rodzinna na zasadach przewidzianych w przepisach o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Rozdział 4

Odszkodowania za szkody poniesione w mieniu

§ 13. 1. Za użycie sprzętu w okolicznościach określonych w § 4 ust. 1 przysługuje jednorazowe odszkodowanie ustalone przez właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej na podstawie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego i kalkulacji kosztów sporządzonej przez właściciela sprzętu.

2. W kalkulacji, o której mowa w ust. 1, należy uwzględnić:

- 1) rzeczywiste koszty zużycia materiałów pędnych, a w razie braku możliwości ich ustalenia, dopuszcza się zastosowanie norm zużycia paliwa obowiązujących w Państwowej Straży Pożarnej,
- 2) amortyzację sprzętu według stawek amortyzacji określonych w przepisach w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
- 3) koszty obsługi sprzętu ustalone według faktycznych godzin pracy osoby obsługującej sprzęt.

§ 14. 1. W razie utraty lub całkowitego zniszczenia sprzętu w okolicznościach określonych w § 3 ust. 1, odszkodowanie ustala się według ceny zakupu obowiązującej w dniu złożenia wniosku o odszkodowanie, z uwzględnieniem stopnia zużycia tego sprzętu.

2. W razie uszkodzenia sprzętu w okolicznościach określonych w § 4 ust. 1, odszkodowanie ustala się w kwocie stanowiącej równowartość przywrócenia go do stanu sprzed wypadku. Jeżeli jednak stopień uszkodzenia jest znaczny albo koszty naprawy przekroczyłyby tę kwotę, odszkodowanie ustala się w wysokości określonej w ust. 1.

§ 15. Wysokość odszkodowania, o którym mowa w § 14, ustala właściwy komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej na podstawie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego.

§ 16. Odszkodowanie, o którym mowa w § 13 i 14, nie przysługuje w razie umyślnego spowodowania uszkodzenia sprzętu lub używania go niezgodnie z przeznaczeniem przez właściciela lub osobę obsługującą sprzęt.

§ 17. W razie uzyskania odszkodowania z firmy ubezpieczeniowej lub innych instytucji, z budżetu państwa wypłacana jest tylko różnica do wysokości odszkodowania ustalonego zgodnie z § 15.

Rozdział 5

Postępowanie w sprawach świadczeń

§ 18. 1. Do sposobu ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu osoby poszkodowanej albo związku śmierci osoby z wypadkiem, a także właściwości organów, trybu przyznawania i wypłaty odszkodowania, stosuje się odpowiednio przepisy o odszkodowaniach przysługujących w związku ze służbą w Państwowej Straży Pożarnej, z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia.

2. O stopniu i charakterze uszczerbku na zdrowiu osoby poszkodowanej orzekają komisje lekarskie podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji.

3. Komisje lekarskie, o których mowa w ust. 2, ustalają również związek śmierci osoby z wypadkiem.

§ 19. W sprawach rent nie uregulowanych w rozporządzeniu stosuje się odpowiednio przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, dotyczące:

- 1) postępowania w sprawach rent,
- 2) orzekania o niezdolności do pracy,
- 3) powstawania i ustalania prawa do rent oraz zasad ich wypłaty,
- 4) waloryzacji rent,
- 5) zwrotu nieprawnie pobranych rent i dokonywania potrąceń.

§ 20. W razie zbiegu prawa do świadczeń przewidzianych w rozporządzeniu z prawem do świadczeń przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych lub przepisów o odszkodowaniach w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową, stosuje się przepisy korzystniejsze dla osoby uprawnionej do świadczeń.

§ 21. Postępowanie w sprawach świadczeń i odszkodowań wszczyna się z urzędu lub na wniosek osoby poszkodowanej.

§ 22. 1. Po wszczęciu postępowania w sprawie odszkodowania za szkody poniesione w mieniu właściwy komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej przeprowadza postępowanie wyjaśniające.

2. W toku postępowania wyjaśniającego ustala się:

- 1) rodzaj, czas, miejsce i przyczynę powstania szkody,
- 2) wysokość szkody,
- 3) okoliczności towarzyszące powstaniu szkody.

3. W celu dokonania ustaleń, o których mowa w ust. 2, organ prowadzący postępowanie wyjaśniające korzysta z protokołów, raportów służbowych oraz z innych dokumentów sporządzonych w związku z udzieleniem pomocy przez osobę poszkodowaną Państwowej Straży Pożarnej w trybie określonym w odrębnych przepisach. W razie potrzeby przesłuchuje się świadków lub zasięga opinii rzeczoznawców.

4. Z przebiegu postępowania wyjaśniającego sporządza się protokół, który poza ustaleniami wymienionymi w ust. 2 powinien zawierać:

- 1) datę i miejsce dokonywania czynności oraz imię i nazwisko osoby przeprowadzającej postępowanie, a także imię, nazwisko i adres osoby poszkodowanej,
- 2) kalkulację ustalonej wysokości szkody,
- 3) imiona i nazwiska przesłuchanych świadków oraz treść ich zeznań,
- 4) treść opinii rzeczoznawców.

5. Przed wydaniem decyzji zapoznaje się osobę poszkodowaną lub osoby uprawnione z materiałami zebranymi w postępowaniu wyjaśniającym i wyznacza się termin do wniesienia przez nie uwag i wniosków.

6. Po rozpatrzeniu uwag osób, o których mowa w ust. 5, albo gdy w wyznaczonym terminie uwagi nie zostaną zgłoszone, komendant wojewódzki Państwo-

wej Straży Pożarnej wydaje decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania odszkodowania.

§ 23. W sprawach nie uregulowanych w rozporządzeniu mają odpowiednie zastosowanie przepisy o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 24. Świadczenia i odszkodowania przewidziane w rozporządzeniu wypłaca się z budżetu Państwowej Straży Pożarnej.

Rozdział 6

Przepisy końcowe

§ 25. Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do pracowników jednostek ochrony przeciwpożarowej określonych w art. 15 ustawy, o której mowa w § 4 ust. 2, i członków ochotniczej straży pożarnej, jeżeli ulegną wypadkowi w czasie prowadzonej akcji ratowniczej lub ćwiczeń tej jednostki.

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:

w z. *W. Brochwicz*

981

WYROK TRYBUNAŁU KONSTITUCYJNEGO

z dnia 25 listopada 1997 r.

sygn. akt U. 6/97.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Krzysztof Kolasiński — przewodniczący,

Tomasz Dybowski — sprawozdawca,

Jadwiga Skórzewska-Łosiak,

protokolant: Joanna Szymczak

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 1997 r. na rozprawie sprawy z wniosku Wojewódzkiego Sejmiku Samorządowego w Przemyślu, z udziałem umocowanych przedstawicieli uczestników postępowania: wnioskodawcy, Ministra Finansów oraz Prokuratora Generalnego, o stwierdzenie zgodności § 9 ust. 1 pkt 11a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 1995 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 35, poz. 173 ze zmianami) z art. 21 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 1993 r. Nr 90, poz. 416 ze zmianami) w związku z art. 25 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 ze zmianami)

orzeka:

§ 9 ust. 1 pkt 11a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 1995 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 35, poz. 173 i Nr 148,

poz. 722 oraz z 1997 r. Nr 1, poz. 4 i Nr 6, poz. 35) jest niezgodny z art. 53 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 1993 r. Nr 90, poz. 416 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 43, poz. 163, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 126, poz. 626, z 1995 r. Nr 5, poz. 25 i Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 87, poz. 395, Nr 137, poz. 638, Nr 147, poz. 686 i Nr 156, poz. 776 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 30, poz. 164, Nr 71, poz. 449, Nr 85, poz. 538, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 776, Nr 137, poz. 926, Nr 139, poz. 932—934 i Nr 141, poz. 943 i 945) przez to, że wykracza poza zawarte w tym przepisie upoważnienie do wprowadzania zwolnień od podatku dotyczących dochodów nie wymienionych w art. 21 ust. 1 tej ustawy, stanowiąc o wprowadzeniu zwolnienia od podatku określonych w nim dochodów członków komisji rad gmin nie będących radnymi, które mieszczą się w kategorii dochodów objętych zwolnieniem od podatku na mocy art. 21 ust. 1 pkt 17 tejże ustawy w związku z art. 25 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74, Nr 58, poz. 261, Nr 106, poz. 496 i Nr 132, poz. 622 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 43, Nr 106, poz. 679, Nr 107, poz. 686, Nr 113, poz. 734 i Nr 123, poz. 775).

Krzysztof Kolasiński

Tomasz Dybowski

Jadwiga Skórzewska-Łosiak